

Strategie udržitelného rozvoje UHK do roku 2030

OBSAH

Mise	3
Vize	3
Geneze	3
Proč je důležité zabývat se udržitelností	4
Na této cestě nejsme sami	5
Jak jsme vytyčili směr	6
Jaké výzvy stojí před námi?	6
Pět pilířů naší činnosti do roku 2030	6
Pilíř I. Vzdělávání a hodnoty	7
Pilíř II. Věda a výzkum	9
Pilíř III. Řízení	11
Pilíř IV. Infrastruktura	13
Pilíř V. Dialog a vnější vztahy	16

MISE

*Na společné **cestě** pro budoucnost, neboť i cesta může být **cílem**.*

VIZE

*Univerzita Hradec Králové se stane přirozeným regionálním centrem, které aktivně podporuje udržitelnost, integruje její principy do svého každodenního fungování a šíří povědomí o environmentální i společenské odpovědnosti. Výzkum a vzdělávání na UHK budou hrát klíčovou roli v implementaci myšlenek udržitelného rozvoje do života (nejen) na akademické půdě. Inspirativní interní kultura bude podněcovat angažovanost zaměstnanců a zaměstnankyň i studujících stát se součástí univerzitní komunity, jež se aktivním způsobem zasazuje o minimalizaci ekologické **stopy** UHK a také o systematickou propagaci vhodných řešení v oblasti environmentální, společenské i ekonomické udržitelnosti.*

GENEZE

Pojmy udržitelnost, klimatická změna, environmentální odpovědnost nebo *green office* jsou ve společnosti a prostředí univerzit skloňovány již delší dobu. Stávají se proto organicky také součástí univerzitních politik. Univerzita Hradec Králové je v oblasti udržitelného rozvoje teprve na počátku systematizace rozvoje této agendy. Jde tedy o ideální příležitost pro implementaci postupů a řešení, které mohou vycházet i z četných příkladů dobré praxe realizované na podobných institucích.

Na začátku naší **cesty** bylo vytvoření pracovní skupiny pro společenskou odpovědnost a udržitelný rozvoj, k jejímuž ustavení došlo v říjnu 2021 rektorem Univerzity Hradec Králové. Tento krok byl zcela v souladu s náplní [Etického kodexu UHK](#), v němž je zohledňování principů společenské odpovědnosti a udržitelného rozvoje jedním ze závazků. Již po několika měsících působení skupiny bylo patrné, že o její činnost a výstupy je v rámci UHK zájem. Intenzivnější rozvoj aktivit, které povedou k efektivnější implementaci strategie udržitelného rozvoje UHK, ovšem vyžadoval vhodnější organizační zázemí a personální i finanční podporu. Té se univerzitě dostalo prostřednictvím řešení Centralizovaných rozvojových projektů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy s názvem UNILEAD I. a UNILEAD II. Tyto projekty umožnily spolupráci veřejných vysokých škol v ČR vedoucí k rozvoji témat udržitelných principů a jejich přirozenému vtahování do života univerzitních komunit.

Prvním krokem byl monitoring jednotlivých oblastí, ve kterých se udržitelnost rozvoje univerzity důsledně zohledňuje, a identifikace jejich potřeb. Základními oblastmi pro implementaci principů udržitelnosti jsou přirozeně věda a výzkum, vzdělávání, infrastruktura, řízení a společenské působení nejen v rámci třetí role. Univerzita následně zvolila vhodnou strategii k naplnění postupně vytyčovaných cílů. Zásadním prvkem do budoucna bude nastavení vhodné komunikační platformy, která umožní zapojení co největšího množství zaměstnanců a zaměstnankyň a studujících do dílčích procesů a která bude poskytovat metodickou podporu a konzultace koncovým uživatelům.

PROČ JE DŮLEŽITÉ ZABÝVAT SE UDRŽITELNOSTÍ

Hovořit o udržitelnosti je dnes nezbytné více než kdy jindy. Žijeme v éře, kdy se naše planeta potýká s mnoha výzvami i hrozbami, jako jsou změna klimatu, vyčerpávání přírodních zdrojů a ztráta biodiverzity. Tyto problémy nejen ohrožují náš současný způsob života, ale budou mít také dlouhodobé dopady na budoucí generace.

Udržitelnost není jen módním trendem, je nezbytností. Jde o přístup k životu a rozvoji, který respektuje potřeby současných i budoucích generací. Pokud nebudeme jednat teď, budeme následně čelit ještě větším problémům. Diskuse o udržitelnosti nás vede k tomu, abychom přehodnotili své spotřební návyky, podpořili obnovitelné zdroje energie, minimalizovali využívání plastů i dalších neobnovitelných materiálů a přijímali opatření k ochraně biodiverzity.

Udržitelnost není jenom o ochraně životního prostředí. Dotýká i sociálních aspektů, jako je zajištění spravedlivých pracovních podmínek, snižování nerovnosti nebo podpora zdraví a vzdělání pro všechny. Je to naše **cesta** k tvorbě lepšího a vyváženějšího světa pro všechny obyvatele naší planety.

Je důležité si uvědomit, že každý z nás může přispět k udržitelnějšímu světu. Každý malý **krok**, každé rozhodnutí, které činíme ve prospěch udržitelnosti, má svůj význam. Proto je nezbytné, abychom o udržitelnosti mluvili, abychom vytvářeli vědomí a inspirovali druhé k zodpovědnému jednání. Pouze společnými silami můžeme dosáhnout pozitivních změn, které naše planeta tak zoufale potřebuje.

NA TÉTO CESTĚ NEJSME SAMI

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) jsou považovány za globální směrnice pro dosažení udržitelného rozvoje a řešení globálních výzev. Jsou vybudovány na přesvědčení, že socioekonomický rozvoj vychází ze zásad environmentální udržitelnosti, sociální spravedlnosti a ekonomické efektivity.

Agendu oficiálně schválil summit Organizace spojených národů (OSN) 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu *Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development* (Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030), jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje (SDGs):

<https://sdgs.un.org/2030agenda>.

Na úrovni České republiky lze tento dokument najít zpracovaný například zde:

<https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/>.

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

JAK JSME VYTYČILI SMĚR

Správný směr naší **cesty** k udržitelnému rozvoji jsme vytyčili prostřednictvím pečlivého mapování oblastí, kde je udržitelnost zohledňována, a identifikací jejich potřeb. Zároveň jsme určili klíčové oblasti pro implementaci principů udržitelnosti, jako jsou věda a výzkum, vzdělávání, infrastruktura, řízení a společenské působení univerzity.

Inspirovali jsme se při tom z již veřejných záměrů i u našich vlastních závazků.

- [Strategický rámec Česká republika 2030](#)
- [Implementace Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj \(Cílů udržitelného rozvoje\) v České republice](#)
- [Strategický záměr UHK pro období od roku 2021](#)

Tímto přístupem jsme získali jasný obraz toho, kam směřujeme, což nám umožnilo zvolit vhodné strategie a postupy v **cestě** ke **společnému** naplňování našich udržitelných cílů.

JAKÉ VÝZVY STOJÍ PŘED NÁMI?

- 1) *Chceme optimalizovat naše chování a výstupy s vlivem na udržitelnost rozvoje univerzity tak, aby byly plněny Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) definované OSN.*
- 2) *Chceme se přiblížit uhlíkové neutralitě podle závazků Zelené dohody pro Evropu v souladu se Strategickým rámcem ČR 2030.*
- 3) *Chceme vybudovat povědomí o významu role angažovaného jednotlivce na cestě k udržitelné univerzitě, kdy každý může svým konáním a chováním přispět k pozitivnímu vlivu na udržitelný rozvoj.*

PĚT PILÍŘŮ NAŠÍ ČINNOSTI DO ROKU 2030

- Pilíř I. Vzdělávání a hodnoty
- Pilíř II. Věda a výzkum
- Pilíř III. Řízení
- Pilíř IV. Infrastruktura
- Pilíř V. Dialog a vnější vztahy

Pilíř I. Vzdělávání a hodnoty

Naše cíle:

- Začlenění tématu udržitelnosti do stávajících studijních programů a vytvoření nabídky vzdělávání v této oblasti pro české i zahraniční studující prostřednictvím dalších aktivit (letních škol, stáží, programů celoživotního vzdělávání apod.).
- Utvořený systém nabídky dalšího vzdělávání v oblasti udržitelnosti pro zaměstnance a zaměstnankyně UHK dle jejich pracovních pozic.
- Vybudované povědomí o významu role angažovaného jednotlivce v cestě k udržitelné univerzitě a zakotvené hodnoty společenské odpovědnosti (etické principy, genderová rovnost, rovnost příležitostí pro všechny apod.) uvnitř komunity, jež rezonují v akademické práci, ve výzkumu, ve studiu i v osobním životě jejích členů.
- Zvyšování dostupnosti a kvality vzdělávání na UHK.

Opatření:

- Provedeme podrobnou analýzu aktuálního stavu vzdělávání v oblasti udržitelnosti na jednotlivých fakultách UHK a na jejím základě připravíme návrhy na začlenění a posílení tématu udržitelnosti v rámci stávajících bakalářských a magisterských studijních programů.
- Připravíme vzdělávací aktivity zaměřené na udržitelnost pro zaměstnance a zaměstnankyně UHK.
- V rámci letních škol UHK budeme hledat cesty pro začlenění témat udržitelnosti v souladu se zaměřením dané akce.
- Studující budeme v rámci jejich působení na UHK školit v prioritních tématech programu Erasmus+ (tj. udržitelnost, inkluze, demokratické hodnoty, digitalizace), a to například formou úvodních kurzů k udržitelnému, resp. ekologickému chování, či ke kybernetické bezpečnosti apod.
- V rámci zvýšení kvality vzdělávání budeme podporovat posílení zpětné vazby ze strany studujících i absolventů a absolventek.

Indikátory:

- Počty nabízených předmětů zaměřených na udržitelnost v bakalářských a magisterských studijních programech a počty zapsaných studujících do těchto kurzů.
- Počty školení či informačních kampaní pro zaměstnance a zaměstnankyně a studující týkající se tématu udržitelnosti.
- Počet studujících UHK, kteří absolvovali stáže organizované univerzitou.
- Počet osob na UHK využívajících mezinárodní mobilitní programy (Erasmus+ apod.).
- Počet respondentů v rámci evaluací vzdělávací činnosti na UHK.

Pilíř II. Věda a výzkum

Naše cíle:

- Spolupráce v oblasti udržitelnosti s tuzemskými i zahraničními vědecko-výzkumnými institucemi.
- Zkvalitnění výzkumu, vývoje a transferu znalostí na UHK.
- Tvorba a zajištění dostupnosti výsledků vědecko-výzkumné činnosti pro univerzitní komunitu v souladu s principy Open Science i zásadami environmentální odpovědnosti.
- Posílení mezioborového dialogu, který přispěje k identifikaci potřeb a hledání nových řešení v oblasti udržitelného rozvoje.

Opatření:

- Budeme aktivně vyhledávat adekvátní výzvy a podporovat přípravu projektových a grantových žádostí zaměřených na udržitelný rozvoj a spolupráci s relevantními vědecko-výzkumnými institucemi.
- Vědecké poznatky z oblasti udržitelnosti budeme aktivně distribuovat veřejnosti. Za tímto účelem budeme pořádat přednášky, konference a výstavy se související tematikou, které budou určené nejen odborníkům, ale i širší veřejnost v rámci naplňování třetí role univerzity.
- Ve svých činnostech budeme reflektovat nejnovější vědecké poznatky v oblasti udržitelného rozvoje, zároveň posílíme mezinárodní využívání vědeckých poznatků UHK v oblasti udržitelného rozvoje prostřednictvím efektivní správy dat.
- Budeme prosazovat vydávání e-publikací a elektronických verzí skript, které budou dostupné prostřednictvím univerzitní knihovny. Tímto způsobem zajistíme snazší dosažitelnost zdrojů pro studující, akademické i vědecké pracovníky a pracovnice.
- Zvýšíme dostupnost otevřených dat v souladu s principy Open Science s cílem podpořit sdílení vědeckých poznatků.
- Podpoříme interdisciplinární spolupráci a transfer inovativních poznatků souvisejících s aktuálními společenskými výzvami do praxe.
- V rámci celouniverzitních výzkumných směrů budeme akcentovat témata z oblasti udržitelnosti.

Indikátory:

- Počet podaných a získaných grantů a projektů v oblasti udržitelného rozvoje.
- Výše získané externí finanční podpory na řešení projektů s tematikou udržitelnosti.
- Počet externích subjektů (lokálních, národních, mezinárodních) podílejících se řešení vědecko-výzkumných projektů týkajících se udržitelnosti.
- Počet publikačních výstupů UHK k tématu udržitelnost dle monitoringu databáze *Scopus – Sustainable Development Goals*.
- Počet uspořádaných odborných akcí (přednášek, konferencí, výstav) zaměřených na udržitelnost.
- Počet vydaných e-knih, e-časopisů a elektronických skript, dostupných prostřednictvím univerzitní knihovny a Open Access.
- Počet projektů aplikovaného výzkumu vedoucích k udržitelným řešením.

Pilíř III. Řízení

Naše cíle:

- Vybudovaná funkční organizační struktura, personální zajištění a profesionalizace v činnostech spjatých se společenskou odpovědností a udržitelností na UHK.
- Vyvážený rozvoj oblasti udržitelnosti v souladu s [Plánem realizace Strategického záměru UHK](#).
- Nastavené procesy a stanovená doporučení pro podporu udržitelnosti jednotlivých aktivit.
- Zapojení do (mezi)národních sítí zabývajících se tematikou udržitelného rozvoje.

Opatření:

- Personálně zajistíme agendu udržitelnosti na UHK a budeme podporovat činnost pracovní skupiny pro společenskou odpovědnost a udržitelný rozvoj na UHK.
- Budeme vytvářet každoroční plán naplňování této strategie a pravidelně jej vyhodnocovat.
- Při organizaci jednotlivých činností budeme postupovat v souladu s [Plánem realizace Strategického záměru UHK](#).
- Zajistíme pravidelnou aktualizaci a propagaci výsledků mezinárodního srovnání univerzit v žebříčcích jako UI GreenMetric.
- Budeme se řídit zásadami politiky rovných příležitostí a nadále naplňovat principy stanovené v [Plánu genderové rovnosti UHK](#).
- V souladu s HR Award budeme pečovat o kvalitu života jednotlivců v univerzitní komunitě.
- Budeme dodržovat strategii odpovědného zadávání veřejných zakázek a odpovědného nakupování.
- Budeme aktivně vyhledávat možnosti zapojení UHK do (mezi)národních sítí zaměřených na společenskou odpovědnost a udržitelnost.

Indikátory:

- Pravidelná zpráva o udržitelnosti UHK.
- Umístění v UI GreenMetric World University Ranking.
- Počet nově zavedených nástrojů v rámci digitalizace administrativních procesů.
- Pravidelné sledování naplňování [*Plánu genderové rovnosti*](#).
- Počet nabízených benefitů a realizovaných aktivit na podporu wellbeingu zaměstnanců a zaměstnankyň či studujících.

Pilíř IV. Infrastruktura

Naše cíle:

- Optimalizace uhlíkové stopy kampusu a dalších univerzitních budov včetně dosažení uhlíkové neutrality cestou nastavení a podpory mechanismů vedoucích ke snížení celkové spotřeby a efektivnímu využívání obnovitelných zdrojů.
- Zohledňování principů *zelené výstavby* v případě dalšího rozvoje kampusu a realizace možných úprav stávající infrastruktury dle stejných principů.
- Zohledňování principů udržitelnosti v dopravě i stravování.
- Nastavení optimální formy udržitelné infrastruktury v oblasti péče o zdraví a kvalitní život pro studující a zaměstnance a zaměstnankyně včetně osob se specifickými potřebami.

Opatření:

- Budeme usilovat o nezávislé posouzení a návrh optimalizace energetického řízení kampusu.
- Zmapujeme tok odpadů na UHK a na základě zjištění navrhujeme procesy pro předcházení vzniku odpadu a jeho další efektivnější zpracování (*zero-waste* koncept).
- Budeme usilovat o rozšíření zařízení na filtrovanou vodu na všech součástech univerzity.
- Budeme prosazovat principy udržitelné dopravy v rámci všech forem cestování komunity a motivovat studující i zaměstnance a zaměstnankyně k ekologickým i ekonomicky efektivním způsobům cestování.
- Zajistíme potřebnou infrastrukturu umožňující prioritní volbu *soft transport modes*.
- Zaměříme se na identifikaci a zjištění možností využití rozvojových projektů pro úpravu okolí kampusu, příp. odpočinkových zón uvnitř budov.

- Budeme v rámci svého vozového parku UHK i nadále využívat elektrovozidel.
- V rámci nové výstavby či rekonstrukce budov UHK budeme prioritizovat řešení zohledňující principy udržitelného rozvoje.
- Zajistíme dostatečnou infrastrukturu pro optimalizaci třídění odpadu resp. jeho využití a naplnění cílů včetně účinné edukace.
- Budeme podporovat biodiverzitu v prostranstvích univerzitních budov, budeme vysazovat zeleň a zajistíme adekvátní péči o ni.
- Osvojíme si a budeme se řídit principy efektivního environmentálního managementu v rámci modelu cirkulární ekonomiky.
- V rámci stravovacích zařízení na UHK budeme podněcovat k nabídce a poptávce vedoucí ke zdravému stravování a nakládání s odpadem zohledňujícím principy udržitelnosti.
- Při výběru cateringu budeme preferovat dodavatele zohledňující principy udržitelnosti.
- Investujeme část výnosů z parkovného v rámci kampusu UHK do environmentálně prospěšných aktivit.
- Na vybraných parkovacích stáních UHK zřídíme nabíjecí stanice pro elektromobily.
- Budeme podporovat fungování infrastruktury pečující o zdraví a wellbeing komunity.
- Zajistíme dostupnost, bezpečnost a bezbariérový pohyb hendikepovaných v rámci všech univerzitních budov.
- V rámci budování udržitelné IT infrastruktury budeme prosazovat maximální možnou míru digitalizace interních procesů.
- Budeme aktivně podporovat omezování jednorázových obalů během akcí UHK i při běžném provozu UHK.
- V rámci snahy o úsporu energie budeme prosazovat efektivní nástroje snížení spotřeby a pravidelně vyhodnocovat spotřebu.

Indikátory:

- Využijeme mezinárodních indikátorů v rámci UI GreenMetric.
- Počty studujících a zaměstnanců a zaměstnankyň využívajících udržitelné způsoby mobility do školy/zaměstnání (meziroční srovnání vývoje).
- Monitoring způsobů mobility na studijní/pracovní cesty.
- Objem finančních prostředků plynoucích z parkování v rámci UHK, které byly investovány do udržitelného rozvoje.
- Počet studujících využívajících nabídky služeb UHK Pointu.
- Počet případů řešených univerzitní ombudsovou.
- Počet nově zavedených nástrojů v rámci digitalizace administrativních procesů.
- Spotřeba energií (spotřeba vody v m³ na osobu v univerzitní komunitě, energetická spotřeba na osobu v univerzitní komunitě).

Pilíř V. Dialog a vnější vztahy

Naše cíle:

- Široké zapojení studujících, zaměstnanců a zaměstnankyň a zájemců a z řad veřejnosti do udržitelných aktivit UHK.
- Popularizace tématu udržitelnosti na UHK i ve společnosti, a to cestou sociálních sítí, médií a PR komunikace.
- Etablování fungujícího studentského spolku zaměřeného na udržitelnost.
- Rozsáhlá spolupráce v oblasti udržitelnosti s tuzemskými i zahraničními univerzitami, institucemi veřejného i soukromého sektoru.

Opatření:

- Vytvoříme strategii a komunikační plány v oblasti udržitelného rozvoje UHK, jejichž naplňování budeme každoročně vyhodnocovat.
- Využijeme stávající a nastavíme nové komunikační kanály pro zajištění informovanosti komunity o aktivitách univerzity na poli implementace principů udržitelného rozvoje do života na akademické půdě, pro umožnění efektivního toku informací souvisejících s tematikou udržitelnosti na UHK včetně popularizace její relevantní vědecko-výzkumné činnosti.
- V rámci nabídky propagačních předmětů na UHK budeme vyhledávat možnosti volby ekologických nebo lokálních zdrojů.
- Budeme aktivně vyhledávat cesty ke spolupráci v oblasti udržitelnosti a společenské odpovědnosti v ČR i zahraničí, a to se strategickými partnery UHK i relevantními subjekty státní správy a samosprávy, firmami apod.
- Podpoříme vznik a činnost studentského spolku zaměřeného na udržitelnost, jenž bude napojen na aktivity pracovní skupiny pro společenskou odpovědnost a udržitelnost UHK a který přispěje k zapojení studujících do realizace těchto činností.
- Budeme pořádat nebo se podílet na organizaci akcí s tematikou a spolupracovat s neziskovými organizacemi.

Indikátory:

- Počet mediálních výstupů věnovaných udržitelnosti na UHK za rok.
- Počet akcí zaměřených na problematiku udržitelnosti.
- Počet setkání studentského spolku zaměřeného na udržitelnosti za rok.

Vědecká rada projednala per rollam dne 10. 12. 2024
Akademický senát projednal dne 11. 12. 2024
Správní rada projednala per rollam dne 20. 12. 2024

Strategie vznikla díky podpoře projektu NPO:
Podpora zelených dovedností a udržitelnosti na UHK,
reg. číslo: NPO_UHK_MSMT-2121/2024-4.

